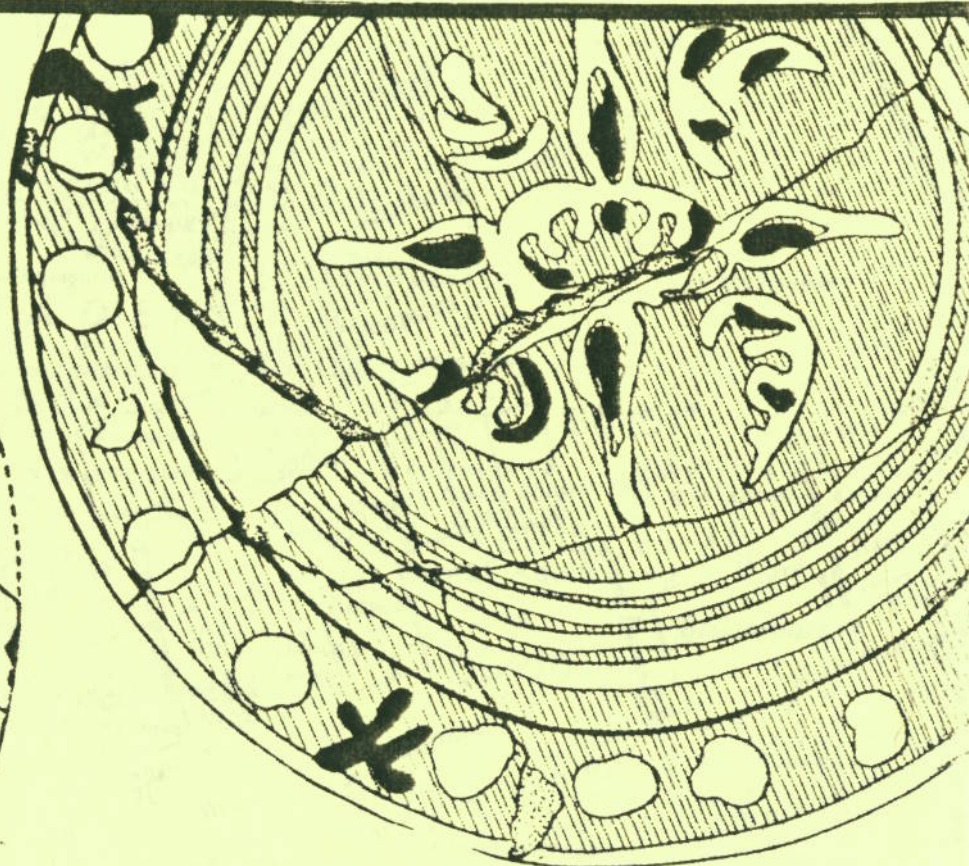

A.T.A.

RAPPORT

58 kv Stadsmäklaren 1-3
Slutundersökning 1986
Eva Jönsson Kihlberg

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Fig 1. Skala 1:4000

RAPPORT

ARKEOLOGISK SLUTUNDERSÖKNING AV 58 KV STADSMÄKLAREN
TOMTERNA 1-3, INOM FORNLÄMNING GÖTEBORG 216.

Eva Jönsson Kihlberg

Med anledning av planerad byggnation på ovanstående tomter, gjorde Göteborgs arkeologiska museum en arkeologisk undersökning. Denna hade föregåtts av en provundersökning, som visade att det fanns kulturlager med konstruktioner och föremål.

Undersökningsområdet är beläget på tomterna Kungsgatan 34-36, Magasinsgatan 12-16 samt Kyrkogatan 9. (Fig 1)

Uppdragsgivare och kostnadsansvarig var HB Bältesspännaren.

Undersökningen varade tiden 17 september - 7 oktober 1986. Sammanlagt 15 arbetsdagar. Undersökningsytan var drygt 300 kvm.

Arbetsstyrka

Arkeologer 745 timmar
Grovarbetare 70 timmar
Maskin 60 timmar

Medverkande arkeologer var amanuenserna Ann Fransson och Ulf Svensson, assistent Lena Berglund, praktikanter Erica Arwidsson, Ewa Carlsson, Carl Casimir och Kristina Lindholm. Platsledare var Eva Jönsson Kihlberg.

*14 foton i rapporten
accnr 94-174-1-14 / AB*

Arbetsmetod

Vid provundersökningen grävdes allt yngre fyllnadsmaterial bort, ner till toppen av de gamla kulturlagren med hjälp av grävmaskin.

Vid den nu aktuella utgrävningen fortsatte arbetet med grävmaskin samt fingrävning för hand. Det dagliga arbetet noterades i en dagbok. I en annan bok gjordes beskrivningar områdes- och anläggningsvis.

Ritningar gjordes i profil och plan i skalorna 1:100, 1:20 och 1:10.

Fotodokumentationen gjordes i svart-vitt. *Anm. om fynd för G.H.M. per tel. 1992-05-04 gm M. Lönitzon/HAL*

Höjdmått som är angivna med + värden (+13.04) skall minskas med 10 för att få höjd över havet - (3.04 m ö h).

HISTORISK TILLBAKABLICK

Kvarteret Stadsmäklaren ligger söder om Stora Hamnkanalen och väster om Västra Hamngatan - dåvarande Västra Hamnkanalen. Kvarteret ligger således på avstånd från stadens centrum Stora Torget - nuvarande Gustav Adolfs torg.

*1992-05-06 beslöt SHM om utredning
1992-05-06 beslöt SHM om utredning
Till för SHM*

*1993-02-24 beslöt F
Göteborgs stadsmuseum*

Anteckning i fornl. reg.

89.01.30 BB

89-01-04	Till F
89-01-24	Kompl. S. Till F
89-05-07	Till F

93-09-09 930805 + Med

Genom historiskt källmaterial som tomtöreslängder och bakugnslängder kan man få uppgifter om tomtägares namn, yrken, bebyggelse och ibland även om det har funnits några verksamheter på tomten. I bland finns det luckor i detta källmaterial. Föt kvarteret Stadsmäklarens del fanns flera uppgifter att tillgå. Här är några exempel:

Kv Stadsmäklaren 1, Kungsgatan 36: Denna tomt skall från 1600-talets mitt och fram till 1802 ägts av olika glasmästare.

Kv Stadsmäklaren 2, Kungsgatan 34 och Magasinsgatan 14: Enligt uppgifter skulle denna hörntomt redan före 1670-talet varit ägd av handelsman Nils Jacobsson Bagge. Denne man blev borgmästare i Borås 1680. Där efter övertogs gården av amiralkapten Kåhlhoff från Lübeck. Under tiden 1707 till 1714 var gården pantsatt till Hospitalet. Men från 1730 till branden 1804 ägdes tomten av olika bagare. Där skall ha funnits hus med källare och bakugn.

Kv Stadsmäklaren 3, Magasinsgatan 12 och 14: Denna tomt bestod egentligen av tre delar: en i nordväst, en i öster och en i söder. På dessa tomterna har det under 1600- och 1700-talen till övervägande delen varit olika typer av hantverkare, som har varit ägare till tomterna. Några exempel är bryggare, gipsmakare, smeder, murare och guldsmed mfl.

På det historiska kartverket som upprättades över Göteborg i samband med jubileumsutställningen 1923 finns bebyggelse markerad för speciella årtal. För kvarteret Stadsmäklarens del är det först på 1820 års karta som det finns byggnader markerade. Det är alltså efter den stora branden 1804. Byggnaderna är stenhus och finns på tomterna nr 1 och nr 3.

FRÅGESTÄLLNINGAR

Från de olika källmaterialen som i viss mån kompletterar varandra, finns också upplysningar av vad för slags verksamhet som kan ha bedrivits på tomterna.

Frågeställningarna till undersökningen baserades delvis på uppgifter från det skriftliga källmaterialet samt frågor som är av generellt intresse för stadsgrävningar i Göteborg.

Följande frågor har varit av intresse:

Byggnadsteknik, material, konstruktion och planlösning.

Hushållsekonomi och kosthåll.

Yrkesgrupper inom kvarteret. Stämmer arkivens uppgifter överens med det arkeologiska materialet?
Produktion, specialisering.

UTGRÄVNINGEN

Eftersom området var söndergrävt på olika ställen samt att kulturlagrens karaktär var olika inom undersökningsområdet, delades detta upp i olika delområden: (Fig 2)

Område A	Område G
Lager 1	
Genomgrävning	
Binge 12	Område H
	Binge 1
	Binge 3
Område B	Binge 4
Lager 1	Binge 5
Genomgrävning	Binge 7
Binge 2	Binge 13
Område C	Område I
	Lager 1
	Binge 6
Område D	Binge 8
Lager 1	Binge 9
Genomgrävning	Binge 10
Område E	Område K
Lager 1	Binge 11
Genomgrävning	

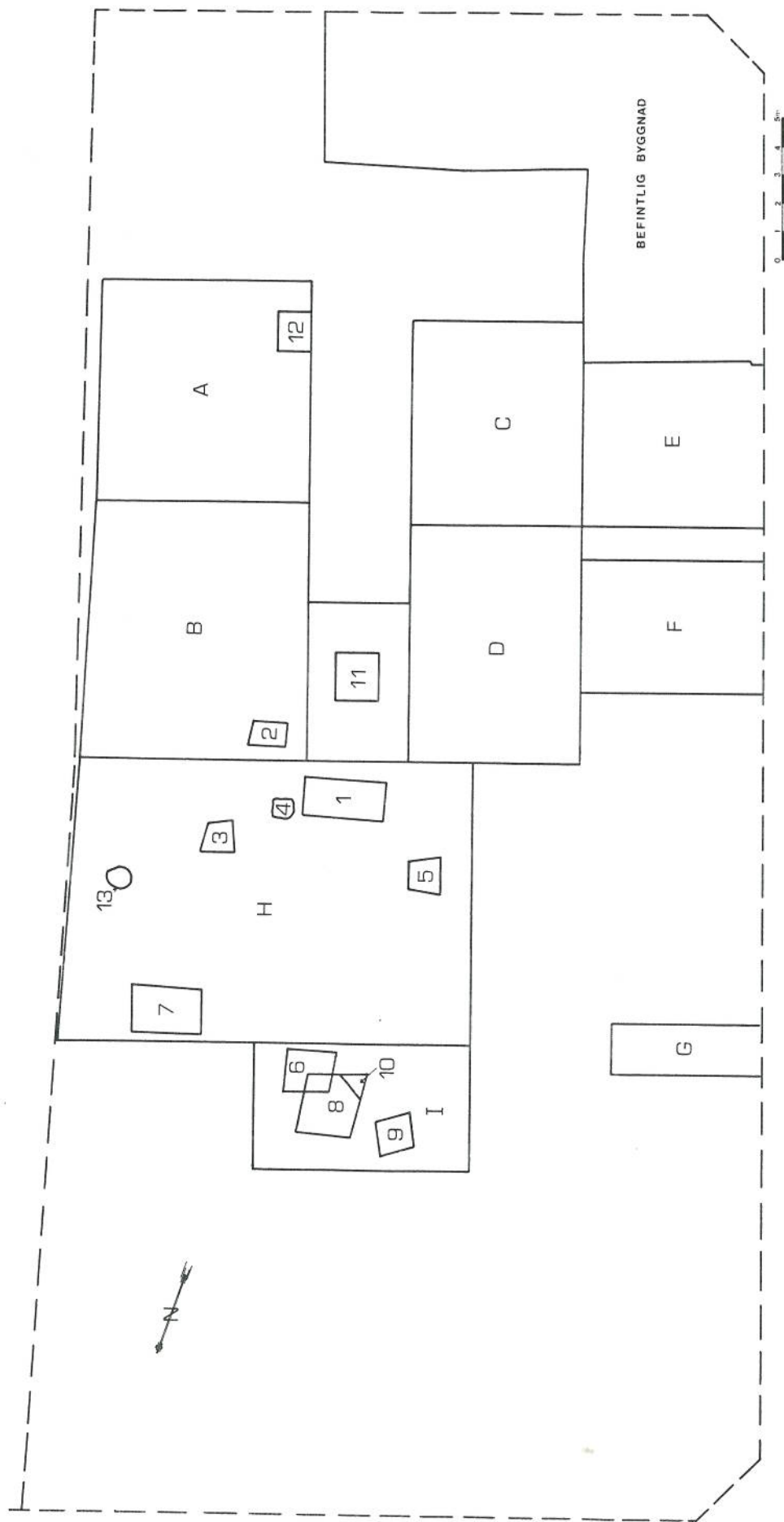

Fig 2.
Kv Stadsmäklaren 1-3. Översiktsplan. Område A-K.
Avfallsbingar 1-13.

OMRÅDE A

Område A utgjordes av ett c:a 48 kvm stort område. I den sydöstra delen var 8 kvm bortschaktat för nedgrävning av en oljetank. Området i övrigt hade upp till 1 m tjocka kulturlager, vars topp låg på nivån + 14.49 och som i stort sett verkade vara omrörda. (Fig 1, 3)

Lagerföljden har generellt tolkats enligt följande:
(Fig 4)

Rivningsmassor

0.20m sandblandad jord med mycket glasbitar

0.50 - 0.60m omrört fyndförande kulturlager

0.09m torvlager ursprunglig markyta

Lera

I de båda fyndförande lagren hittades skärvor av rödgods, fajans, kritpipor, enstaka bitar av ostindiskt porslin, stengods, stora mängder av fönsterglas och 7.5 kg djurben. Benen utgjordes till största delen av blandade stora ben, revben och rörben, samt några fisk och fågelben.

I områdests sydvästra del hittades en koncentration av trasigt fönsterglas. Allt detta glasmaterial tillvaratogs inte.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialiet: (skärvor och bitar)

Lager 1

Blyglaserat rödgods:

Fat med hornmålade pipleredekor av 1600-talstyp

Invändigt glaserad trebengryta

Öronskålar

Stengods:

Blågrått gods från Tyskland - Westerwald av 1600-talstyp

Brunglasert gods

Fajans:

Flera polykroma skärvor till fat från 1600-talets första hälft, med tennglasyr på ovansidan och blyglasyr på undersidan samt bred fotring.

Kritpipor:

Holländsk 1630 - 1660

Holländsk 1665 - 1690 med tudorros

Engelsk 1600-tal

Genomgrävning

Blyglaserat rödgods:

Fat med hornmålade pipleredekor

Invändigt glaserad trebengryta

Både invändigt och utvändigt glaserade grytor

Ett glaserat lock.

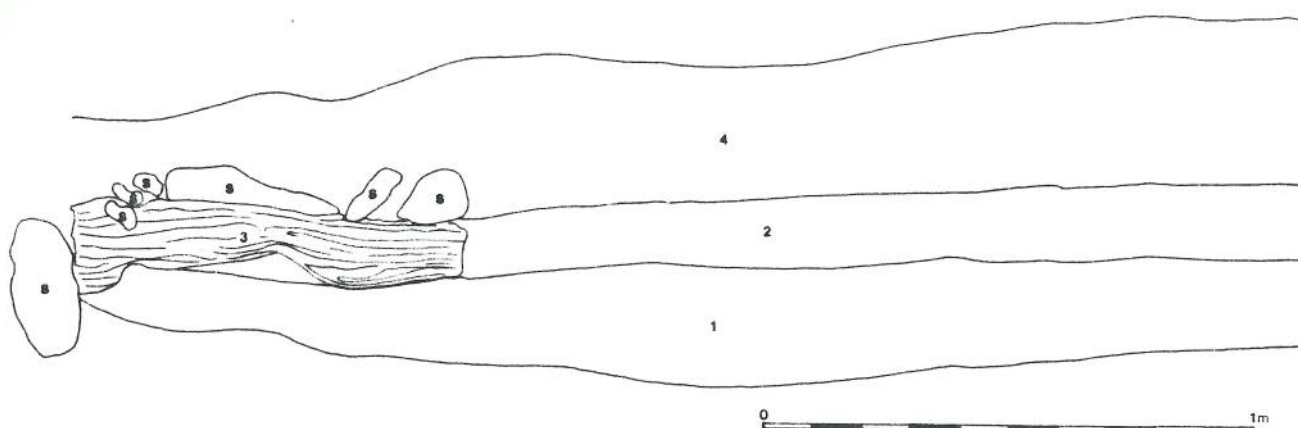

Fig 3. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Område A, B, E, F. Foto mot sydost.

Fig 5. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 12. Foto mot söder.

allm 94-174-1-2

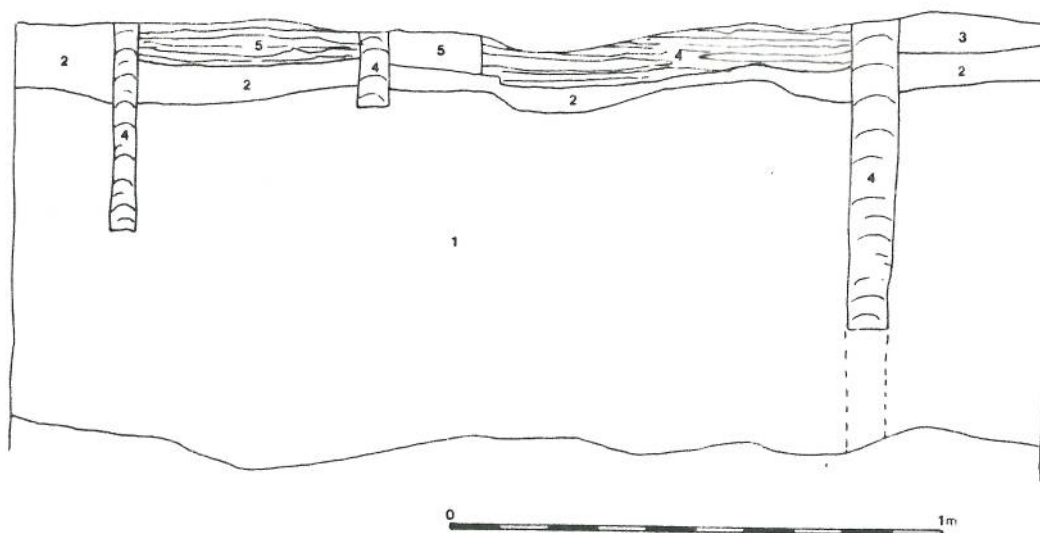

Lagerföljd:

1. Lera
2. Torvlager, ursprunglig, markyta
3. Trä
4. Kulturlager

Fig 4.

Kv Stadsmäklaren 1-3. Område A. Profil mot väster.

Lagerföljd:

1. Lera
2. Mörkfärjad träflis
3. Brandlager
4. Trä
5. Trä, rest

Fig 6.

Kv Stadsmäklaren 1-3. Område B. Profil mot norr.

Stengods:

Blågrått gods, Westerwald av 1600- tals typ
 Brunglaserat gods

Fajans:

Några polykroma bitar från 1600-talets första hälft.
 Skärvor med vit tennglasyr, invändigt och utvändigt med
 blå dekor av 1700-tals typ.
 Fat med fotring och utan fotring.

Kritpipor:

Engelsk 1600-talstyp

Ostindiskt porslin:

Enstaka blåvita skärvor

Strax söder om den stora glaskoncentrationen, samt under
 grundmuren till fastigheten Kungsgatan 36, påträffades
 en avfallsbinge, Binge 12.

BINGE 12

Bingen låg som ovan nämnts under en grundmur. Det var
 bingens norra yttervägg som påträffades på nivån +
 13.07m.

Ytterväggen bestod av 5 stående brädor och var c:a 1 m
 bred i v-ö riktning och 0.75m i n-s riktning. Den var
 0.75 m djup. Bingen var skadad av rustbädden till en
 senare tids byggnad. (Fig 5)

Bingen innehöll avfall samt skärvor av rödgods, fajans,
 ostindiskt porslin, kritpipor, läder-, trä-, och textil-
 fragment. Fajansskärvorna var ifrån kärl som hade tenn-
 glasyr både invändigt och utvändigt.

I bingen påträffades också 2.5 kg djurben. Däribland
 många fågel- och fiskben.

OMRÅDE B

Område B utgjordes av en c:a 80 kvm stor yta som var
 täckt med ett halvmeter tjockt kulturlager, vars topp låg
 på nivån + 14.19, samt en avfallsbinge, Binge 2.
 (Fig 1, 3)

De översta 10 centimetrarna fingrövdes för hand. Det
 översta lagret som var 0.04m bestod av mylla och sand.
 Därunder fanns ett 0.05m tjockt lager med påförd lera.
 Under detta lager fanns i områdets nordöstra del ett
 avgränsat område med ett mörkfärgat lager med mylla, sot
 kol och trä. Lagret avtog i utbredning inmot område B:s
 centrala delar. Spridda fläckar förekom dock över
 områdets övriga delar, som annars täcktes av ljusare
 mylla som var uppblandad med sand. I detta lager
 påträffades en mängd skärvor av rödgods, glas, fajans,

kritpipor, spikar samt läder och träfragment. Lagret innehöll också 7.7 kg djurben som var blandat både stora och små delar. Några fisk och fågelben gick att urskilja. Under detta fyndförande lager fanns ett 0.4m tjockt kulturlager som innehöll rikliga mängder med klipprester av läder. För övrigt var fynden av samma slag som det ovanpåliggande lagret samt en svartglaserad kakelbit och fönsterglas. 3.5 kg stora djurben och även några fågelben fanns också i lagret.

I profilväggen mot norr där område B gränsade mot område A i öster kunde följande stratigrafi iakttagas: På bottenleran låg ett 0.03-0.10m mörkfärgat träflislager. Härövanpå fanns i den västra delen fragment av en stock c:a 0.7m lång. Därefter följde i östlig riktning ett 0.05-0.15m tjockt brandlager. Rakt igenom dessa båda lager, ner i bottenleran fanns tre stolpar nerslagna, med en halv meters mellanrum. Stolparna var 0.4m, 0.15m, och 0.60m långa. De var 0.05m och 0.1m breda. (Fig 6)

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur fyndmaterialet:

Lager 1

Blyglaserat rödgods:

Fat med hornmålad pipleredekor av 1600-tals typ
Invändigt och utvändigt glaserad skål med rullstämpel-
dekor av 1600-tals typ
Invändigt och utvändigt glaserad kruka
Liten invändigt och utvändigt glaserad panna

Stengods:

Blågrått och bruntglaserat gods

Fajans:

Enstaka polykrom skärva från 1600-talets första hälft
Skärvor från fat med tennglasyr och blå dekor på över-
sidan och blyglasyr på undersidan

Ostindiskt porslin:

Enstaka polykroma skärvor

Kritpipor:

Holländska 1630 - 1660

Genomgrävning

Blyglaserat rödgods:

Ett stort rörformat handtag
Invändigt glaserat silfat
In- och utvändigt glaserade skålar med pipleredekor
Fat med pipleredekor samt gröna prickar
Invändigt glaserad trebensgryta
Öronskål med pipleredekor

Fajans:

Enstaka polykrom skaärva med blyglasyr och bred fotring och med tennglasyr på ovansidan, från 1600-talets första hälft.

Flera skärvor av 1700-tals typ med tennglasyr både på över- och undersida, samt blå dekor. Faten saknar fotring.

En skärva kommer från ett fat med musselrandsfat med blå dekor.

En annan skärva kommer från ett bukigt kärl med blå dekor och text.

I område B:s nordvästra del i gränsen mot område H påträffades en avfallsbinge, Binge 2.

BINGE 2

Binge 2 hade måtten 1.3m (v -ö) och 0.5m (n-s). Den var 1.5m djup. Bingens översta del påträffades på nivån + 13.33m.

I bingens övre del var väggarna fragmentariska, men i dess nedre del fanns stående plank och hammarband. I bingen fanns också tätt nerslagna pålar, rakt igenom det gamla kulturlagret. (Fig 7)

Bingen visade sig ha ett rikligt innehåll. Där fanns anmärkningsvärt stora mängder av fönsterglas. Några glasbitar var dekorerade med påmålade figurer och text (?). Andra stora fyndmängder var rödgods, fajans samt slaggbitar och blyspröjsar. Kritpipor och enstaka skärvor av ostindiskt porslin hittades också, liksom 4.4 kg djurben. Stora ben var mest representerade.

Exempel ur föremålsaterialet:Blyglaserat rödgods:

Hel invändigt glaserad trebengsryta

Fat med hornmålade pipleredekor av 1600tals typ

Liten grönglaserad skål

In- och utvändigt glaserade krukor

Fajans:

Stort in-och utvändigt vitt tennglaserat musselrandsfat.

Skärvor med tennglasyr och blå dekor på översidan och blyglasyr på undersidan av 1600-tals typ.

Skärvor med ljusblå tennglasyr på båda sidor samt blå dekor på ovansidan.

Kritpipor:

1675 holländsk typ med tudorros

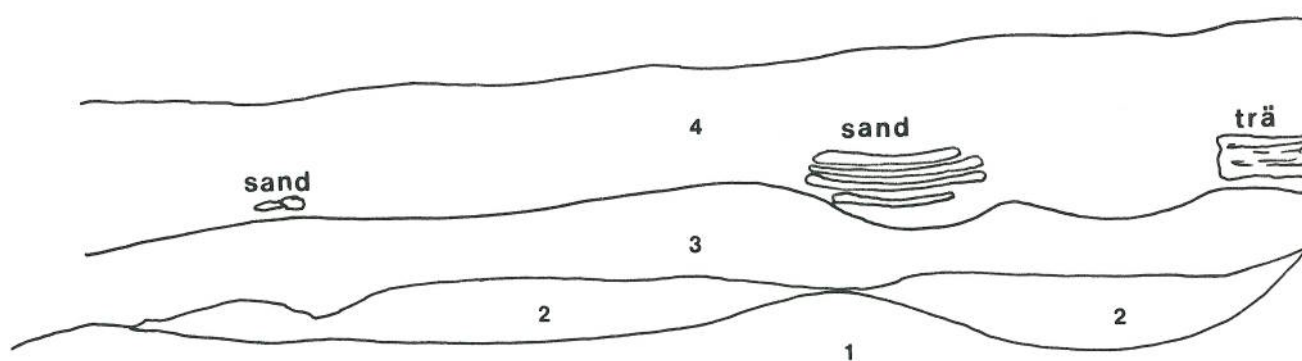
Glas:

Flera bitar med målade dekor föreställande en oxe i landskap, mänskliga figurer och skärvor med text på tyska.

Fig 7.
Avfallsbinge 2. Foto mot nordväst.

Foto: Lars Noord
acc m 94-174-3

Lagerföljd:

1. Lera
2. Sandblandad lera
3. Torv, ursprunglig markyta
4. Kulturlager

Fig 8.
Kv Stadsmäklaren 1-3. Område E. Profil mot söder.

OMRÅDE C

Område C täckte en c:a 30 kvm stor yta. På nivån + 14.09 hittades ett mörkfärgat kulturlager som hade inslag av gula sandfläckar och spridda stenar. Lagret innehöll djurben, fiskben, rödgods, glas, metall och kritpipsdelar.

Under detta kulturlager fanns i områdets södra del olika tunna sandlager med olika kornstorlek. Troligtvis hörde detta lager till sandlagret till den rörledning som fanns i områdets västra del. Under sandlagret vidtog ett torvlager som var 0.15- 0.20m tjockt. Detta var den ursprungliga markytan som låg ovanpå bottenleran.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialiet:

Blyglaserat rödgods:

Fat med hornmålade pipleredekor

Invändigt glaserade små skålar

Trebensgrytor

Fajans:

Skärvor från 1600-talets första hälft med blyglaserad undersida med tennglasyr på ovansidan och dekor i gult och blått.

Flera skärvor med vit tennglasyr både på över och undersidan

OMRÅDE D

Område D bestod av ett c:a 55 kvm stor yta. (Fig 1)

Kulturlagrets topp låg på nivån +14.09.

Ett c:a 3m brett område i den östra delen av område D var stört av sentida rörschaktningar. Intill gränsade ett c:a 2m brett kulturlager som var 0.25 - 0.30m tjockt i den östra delen, emedan den västra delen var 0.02 - 0.12m tjockt. Lagret var hårt sammanpressat och hade inslag av huggflis. Det var sparsamt med fynd. Endast ett par skärvor av rödgods, fajans, glas, kritpipor och djurben påträffades. Under detta lager tog ett 0.10m tjockt torvlager vid den ursprungliga markytan.

Alldeles i områdets norra avgränsning fanns en meterlång stock nergrävd i torvlagret i v-ö riktning.

Väster om kulturlagret fanns ett tjockt gult sandlager som var drygt 1m brett. Troligtvis var detta en fortsättning på sandlagret i område C. Sandlagret begränsades i väster av en rad större stenar, som kan ha tillhört grundmurer till huset som senast stod på tomten.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

Fat med hornmålade pipleredekor av 1600-tals typ

Fajans:

Skärvor som har tennglasyr både på över- och undersidan, samt blå dekor på ena sidan.

OMRÅDE E

Ett c:a 36 kvm stor yta utgjorde område E. Det avgränsades i söder av ett befintligt hus och i väster av Magasinsgatan. (Fig 1, 3)

Under rivningsmassorna på nivån + 14.45 påträffades kulturlager. Det översta lagret var halvmeter tjockt och innehöll mörkfärgad mylla som i mitten hade ett 0.02-0.10m tjockt sandlager. I kulturlagrets övre del låg spridda trärester. Kulturlagret i övrigt innehöll bitar av rödgods, fajans, kritpipor, slagg och spikar. I kulturlagret fanns också ett påfört lerblandat lager som var upp till 0.15m tjockt. Det innehöll ostron, musselskal och tegelbitar,

På område E hittades utgrävningens största mängden djurben, 11.8 kg. Materialet bestod av djurben, fågel- och fiskben.

Under sand- och trärestlageret sträckte sig ett 0.05-0.10m påfört sandlager. Detta vilade i sin tur på ett påfört lager med grov sand och lera, som var 0.05-0.10m tjockt. Därunder tog ännu ett sandlager vid. Den norra delen låg på torven - den ursprungliga markytan och dess södra del låg på ett 0.05-0.15m tjockt kulturlager. Detta låg i sin tur på ett tunnt lager av trä. Trälagret var nergrävt i torven.

Det halvmeter tjocka kulturlagret vilade på ett upptill 0.30m tjockt sandlager i den södra delen. På ungefär samma nivå men mot den norra delen vilade kulturlagret på flera lager med trärester. Här hittades också en tegelsten. (Fig 8, 9)

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialet:

Lager 1:

Blyglaserat rödgods:

Invändigt glaserad trebensgryta

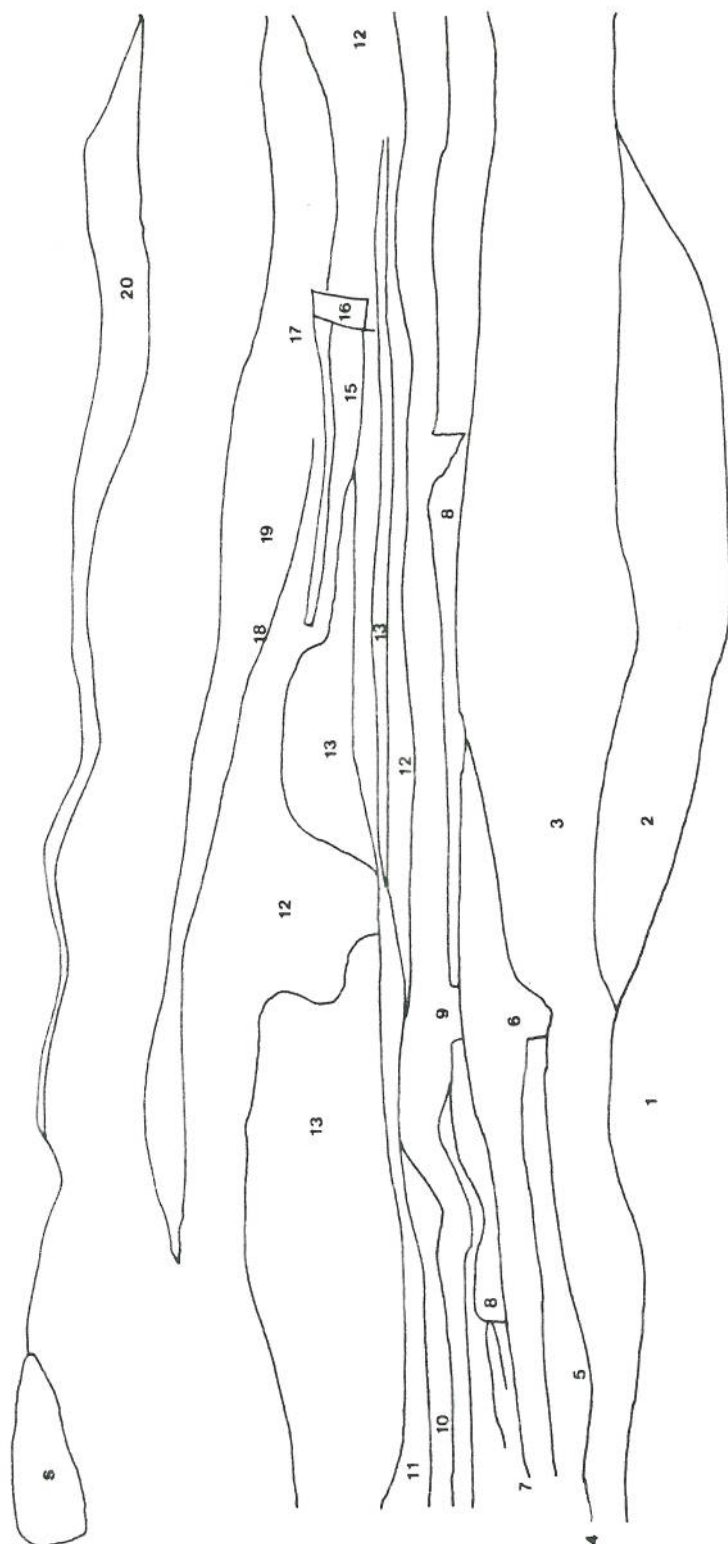
Flera olika fat med hornmålade pipleredekor av 1600-talstyp

En större invändigt glaserad kruka med öron

En mycket liten skål med pipleredekor

In- och utvändigt glaserade öronskålar och andra skålar

Ett fat med sgrafittidekor av 1700-talstyp.

Lagerföljd:

1. Lera
2. Gulgrå lera
3. Torv - ursprunglig markyta
4. Trä
5. Sand
6. Lerigt kulturlager
7. Sand
8. Järnfärgad sand
9. Grov sand och påförd lera
10. Ljus fin sand

11. Kulturlager - brunt
12. Kulturlager
13. Sandigt kulturlager
14. Ljus grov sand
15. Trärest
16. Tegelsten
17. Grå påförd lera
18. Trärest
19. Grålerigt kulturlager
20. Ljusbrun, grov sand

Fig 9.
KV Stadsmäklaren 1-3. Område E. Profil mot väster.

Fajans:

Ett antal skärvor från 1600-talets första hälft
 Flera skärvor från fat med tennglasyr och blå dekor på
 ovansidan och blyglasyr på undersidan, försedda med
 fotring.

Skärvor från skålar med både in- och utvändigt glasyr av
 tenn.

En har ljusblå tennglasyr och blå dekor.

Stengods:

Blågrått gods av Westerwald typ

Kritpipor:

1635-1665 holländsk typ

1665-1685 holländsk typ med tudorros

1600-tal polerad holländsk typ

Engelska

GenomgrävningBlyglaserat rödgods:

In- och utvändigt glaserat silfat

Fat med hornmålad pipleredekor

Fat med hornmålad pipleredekor och gröna prickar på
 brättet

Fajans:

Enstaka skärvor

Kritpipor:

Två holkar

OMRÅDE F

Område F utgjordes av en c:a 27 kvm stor yta. Den av-
 gränsades i väster av Magasinsgatan och i söder av ett
 schakt norr om område E. (Fig 1, 3)

På nivån +14.21 påträffades kulturlagrets översta del.
 Lagret var 0.03m tjockt och innehöll spår av lera, sand
 och träflis. I ytan fanns spridda trärester. I öster
 fanns en murliknande rad med stenar. (Fig 10)

Närmast schaktkanten mot Magasinsgatan fanns en plank
 som var 1m lång och 0.30m bred. Den låg i v-ö riktning.
 Från plankans ytterkant mot öster fanns ytterligare två
 plankor 0.8m och 0.4m långa. De låg i n-s riktning.
 Alldeles intill plankorna fanns delar av en rustbädd,
 till senare tiders byggnad.

Lagerföjden i område F:

0.30m kulturlager

0.20m-0.30m med 0.10m sand infällt på två ställen

0.05-0.20m torv -den ursprungliga markytan

Lera

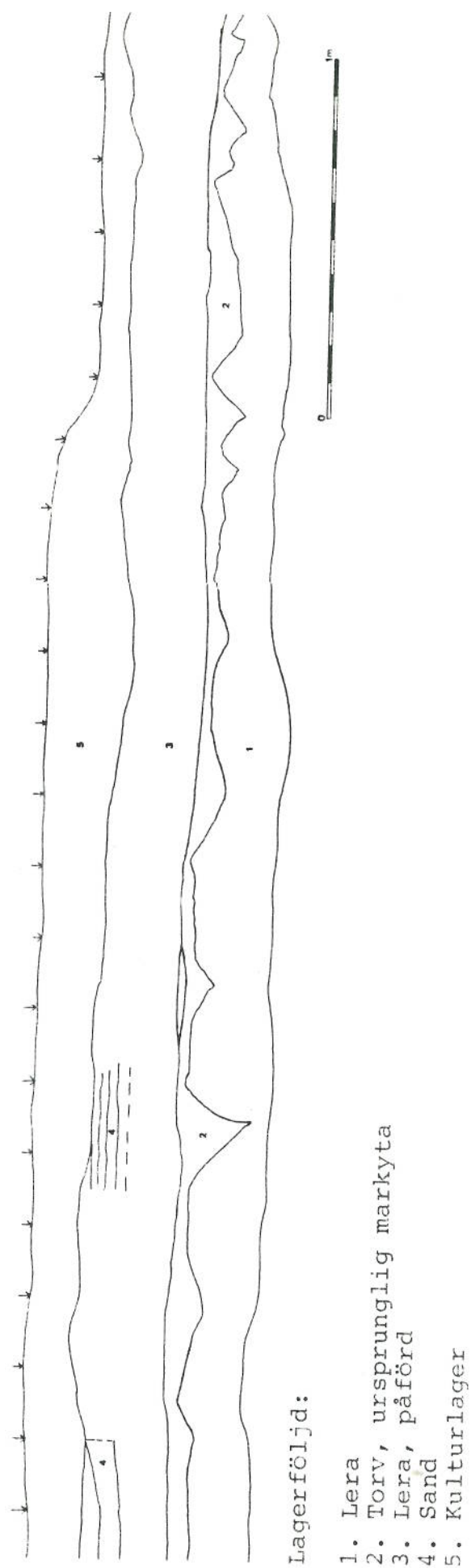

Fig 10.
Kv Stadsnäklaren 1-3. Område F. Profil mot norr.

Kulturlagret innehöll skärvor av rödgods, fajans, kritpipor, glas och drygt 3 kg djurben. Däribland fanns enstaka fågel- och fiskben.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialiet:

Blyglaserat rödgods:

Invändigt glaserad trebensgryta

In- och utvändigt glaserade skålar

Fat med hornmålad pipleredekor av 1600-talstyp

Fajans:

Polykrom skärva från 1600-talets första hälft med blyglasyr på undersidan och tennglasyr på undersidan.

Skärvor med tennglasyr både på över- och undersidan.

OMRÅDE G

Område G var ett litet område och var endast 0.75m brett i n-s och drygt 5m i ö-v riktning. (Fig 1)

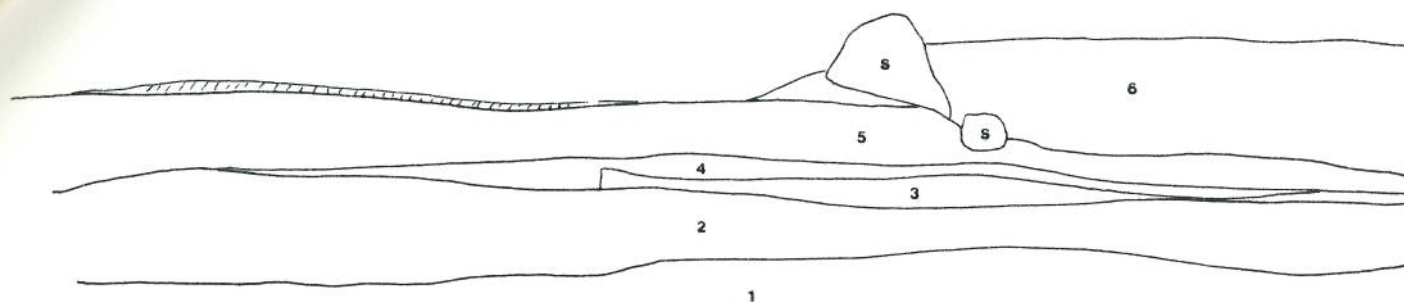
Det översta lagret, vars topp låg på nivån + 13.32, bestod av ett tunt trälager med några stenar i den östra kanten. Runt dessa stenar påträffades kol- och slaggbitar. I den västra delen fanns några kohorn samt andra djurben. Ett fåtal skärvor av rödgods och ostindiskt porslin hittades här liksom en skärva svartglaserad kakelbit. Det intressantaste fyndet var ett tiotal delar till benkammar. I ett par av delarna fanns metallnitar kvar.

Under det övre lagret fanns ett 0.05-0.30m brunt, sandigt kulturlager i vars botten det fanns ett tunt lager trä. Strax under detta lager och ovanpå den ursprungliga markytan fanns två olika lager som gick in i varandra. Det översta var mörkfärgat och innehöll trärester. Det understa bestod av sandblandad lera. Den ursprungliga markytan - torvlagrets tjocklek varierade mellan 0.20-0.40m. Under denna fanns bottenleran. (Fig 11)

OMRÅDE H

Område H utgjordes av en 300 kvm stor yta, som var täckt av ett metertjockt lager av rivningsmassor och i dess östra del även rustbäddar efter senare tids bebyggelse. Område H låg i undersökningsområdets innersta delar. (Fig 1, 12)

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Lagerföljd:

0 1m

1. Lera
2. Torv, ursprunglig markyta
3. Sandblandad lera
4. Mörkt lager med trärester
5. Sandigt kulturlager med småsten
6. Kulturlager
7. Trä och kolrester

Fig 11.

Kv Stadsmäklaren 1-3. Område G. Profil mot norr.

Fig 12.

Kv Stadsmäklaren 1-3. Område H. Foto mot nordost.

Foto: Lars Noord

accm 94-174-41

BINGE 1

Binge 1 var 3m (v-ö) och 1.4m (n-s) och var 1.5m djup. Toppen på bingen hade nivån + 13.60. (Fig 1) Konstruktionen utgjordes av enkla träväggar, byggda av stående plank som var 0.25m breda. 0.80m från botten hölls bingen ihop av ett hammarband av långsgående stockar. (Fig 13)

Då bingen visade sig vara fylld med klumpstenar grävdes den ut med hjälp av maskin. I det minimala kulturlager som fanns kvar påträffades några få bitar av kritpipor, rödgods och en svartglaserad taktegekebit. Där fanns också några djurben.

BINGE 3

På nivån +13.50 hittades en binge med måtten 1.10m x 0.90m som var c:a 1m djup. (Fig 1) Av bingens väggar fanns bara 6 stolpar kvar.

Bingen innehöll ett fåtal fynd av rödgods, fajans både blåvitt och polykromt, kritpipor, fönsterglas och några små läderfragment. Bland de 1.2 kg djurbenen fanns ett kattkranium samt fågel- och fiskben.

Exempel ur föremålsmaterialiet:

Kritpipor:

1600-1630 holländsk typ

BINGE 4

Binge 4 visade sig egentligen vara en avfallsgrop med måtten 0.90x0.60m och var 0.52m djup. Dess översta del låg på nivån +13.58. (Fig 1) Gropen saknade avgränsande träkonstruktion. Dess innehåll bestod av mylla, träflis och enstaka djurben, samt ett litet textilfragment. (Fig 14)

BINGE 5

I område H:s västra del påträffades på nivån + 13.46, nergrävd i blåleran, en träkonstruktion, Binge 5. (Fig 1)

Konstruktionen visade sig vara sammansatt av flera olika konstruktioner. En tunna hade grävts ner i marken. I denna tunna fanns ytterligare en tunna, av mycket mindre format. Tunnorna täcktes i sin tur av en träkonstruktion ett slags ramverk. (Fig 15, 16, 17)

Den stora tunnan var 1.22m hög och var 0.85m i diameter. Den var uppbyggd av 0.05-0.25m breda och 0.015-0.025m tjocka brädor. Tunnan hölls ihop av 0.040-0.25m breda tunnbänd av trä. Dessa var placerade i fyra grupper på tunnan, en i botten, två på mitten och en i överkanten.

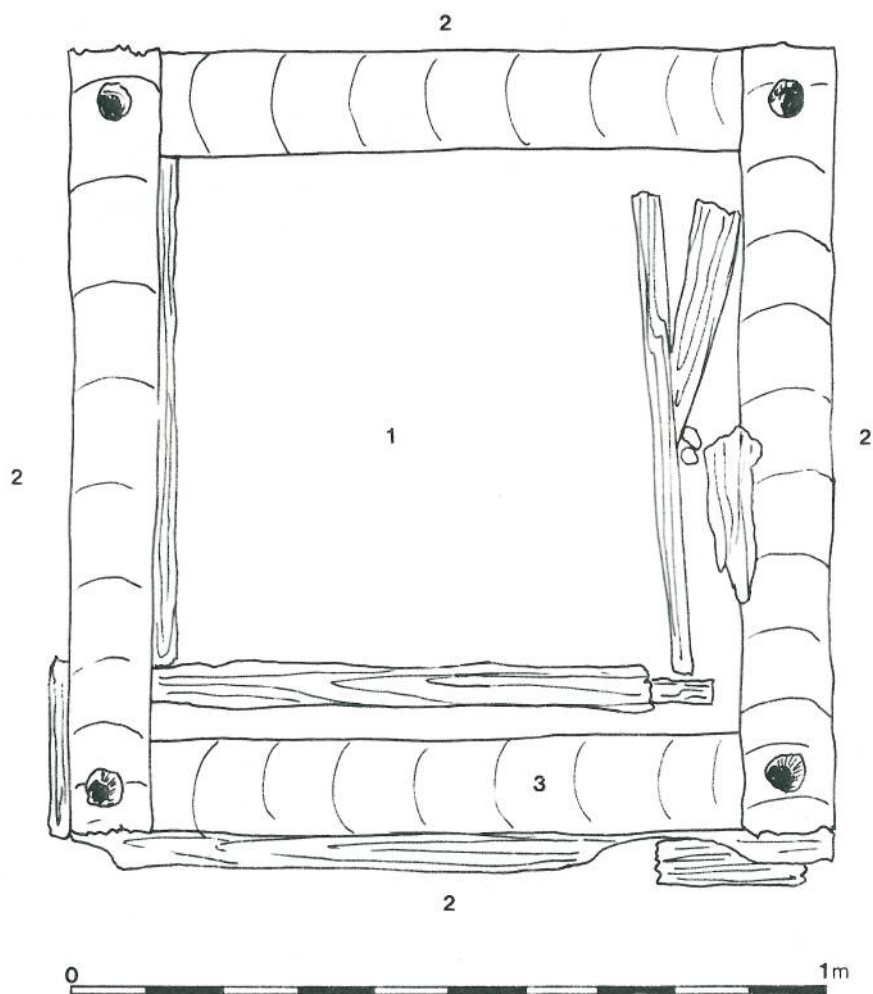

Fig 13. Foto: E Jönsson Kihlberg
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 1. Foto mot sydväst.

Fig 14. Foto: E Jönsson Kihlberg
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 4. Foto mot sydost.

acc m 94-174-5-6

Lagerförklaring:

- 1. Kulturlager
- 2. Lera
- 3. Trä

Fig 15.
Kv Stadsmäklaren 1-3. Område H. Binge 5. Plan.

Fig 16. Foto: E Jönsson Kihlberg
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 5. Foto mot söder.

Fig 17. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 5. Foto mot öster.

acc m 94-174-7-8

Den mindre tunneln, som stod innuti den större, bestod av 21 stycken tunnstav. Dessa var 0.70m höga och 0.075m breda. Tunnelns diameter var c:a 0.40m. Den var placerad c:a 0.20m nedanför den stora tunnelns överkant.

Den övre konstruktionen ramverket vilade på den stora tunnelns överkant. Den var uppbyggd av 0.10m tjockt trävirke som var fastdymlad i varandras hörnen och bildade på så sett en kvadrat med 1m i sidan.

Innehållet i de 0.20m översta lagren utgjordes av en blandning med lera, jord, småsten, tegelbitar och kalkputs.

I den lilla tunneln fanns avfall med fynd som fajans, rödgods, ostindiskt porslin, stengods, kritpipor, glas mm. C:a 2 kg djurben togs tillvara, därav var några fågel- och fiskben.

Exempel ur fyndmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

En liten invändigt glaserad trebenspanna/gryta
Ett invändigt grönglaserat fat med smalt brätte
Fat med hornmålad pipleredekor av 1600-talstyp
Större invändigt glaserad trebensgryta
Invändigt glaserade skålar

Fajans:

Koppar med Wan Li motiv från 1600-talets senare hälft
Skål med Wan Li motiv från 1600-talets senare hälft

Kritpipor:

1635-1665 holländsk typ
1700-tals holländsk typ

BINGE 7

Under rustbädden till ett sentida hus påträffades på nivån + 13.49 en bing, Binge 7. (Fig 1)

Bingens mått var 2.8m (v-ö) x 1.5m (n-s) och var 0.40m djup. Bingens övre del var fylld med klumpstenar. Av brädfodringen fanns bara den västra väggen kvar samt 3 stolpar i den södra delen. (Fig 18)

Av förmål innehöll bingen endast 2 bitar fajans, 2 delar av en kritpipa, samt några djurben. Fajans delarna tillhörde ett fat och en äggkopp som var in-och utvändigt glaserade och hade blå dekor.

AVFALLSGROP 13

Under samma rustbädd som Binge 7 påträffades en avfallsgrop som hade måtten 1mx0.5m. Av dess avfallslager fanns

Fig 18. Foto: E Jönsson Kihlberg
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 7. Foto mot sydost.

Fig 19. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbingarna 6 och 7. Foto mot sydost.

acm 94-174-9-10

endast 0.10m kvar. I detta lager påträffades ett fåtal djurben. (Fig 1)

OMRÅDE I

Område I utgjordes av en c:a 35 kvm stor yta. Under rivningsmassorna på nivån + 14.30 (Fig 1) fanns ett fragmentariskt trägolv. På detta golv hittades några rödgodsbitar. Golvet var söndergrävt för senare tiders rörledningar. Under golvet fanns ett c:a 1m tjockt omrört kulturlager. I detta lager påträffades skärvor av rödgods, kritpipor och djurben.

Under det omrörda lagret påträffades 4 avfallsbingar. Bingarna 6, 8, 9 och 10. Ett par av dem var sammanbyggda med varandra.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

BINGE 6

På nivån + 13.4m hittades en avfallsbinge, Binge 6. (Fig 1) Den var på vanligt vis konstruerad av 0.25m breda och 0.04m tjocka stående brädor som var nerslagna tätt intill varandra i leran. Storleken på bingen var 1.80m (v-ö)x1.50m (n-s) och var 1m djup. (Fig 19-21)

Innehållet bestod av avfall såsom äggskal, musslor, nötter, träpinnar latrin mm. Bl a hittades här en hel glasflaska med monogram på- HWF, ett kruthorn med trälock innehållande blykulor samt flera textilfragment. Där påträffades också rödgods, kritpipor, glas och några djurben. I bingens nordvästra hörn påträffades i nivå med bottenleran, + 12.3, en mindre träkonstruktion bestående av nedslagna brädor så att en kvadrat bildades mot Binge 6:s väggar. Denna visade sig senare vara Binge 8:s sydöstra hörn. (Fig 22)

Exempel ur föremålsaterialet:

Blyglaserat rödgods:

Ett grönglaserat minifat

Ett in- och utvändigt glaserat savlekrus - ev äggkopp-

En in- och utvändigt glaserad öronskål

Ett större fat

En invändigt glaserad kruka

Fajans:

Fat med tennglasyr och blå dekor på ovansidan och blyglasyr på undersidan av 1600-tals typ.

Fat med tennglasyr både på ovan- och undersidan, med målade dekor i mitten i blått och mangan. Saknar fotring.

Litet fat och kopp i tunnt gods med tennglasyr och blå dekor.

Fig 20. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbingarna 6, 8 och 9. Foto
mot nordväst.

Fig 21. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbingarna 6 och 8. Foto mot
öster.

aam 94-174-11-12

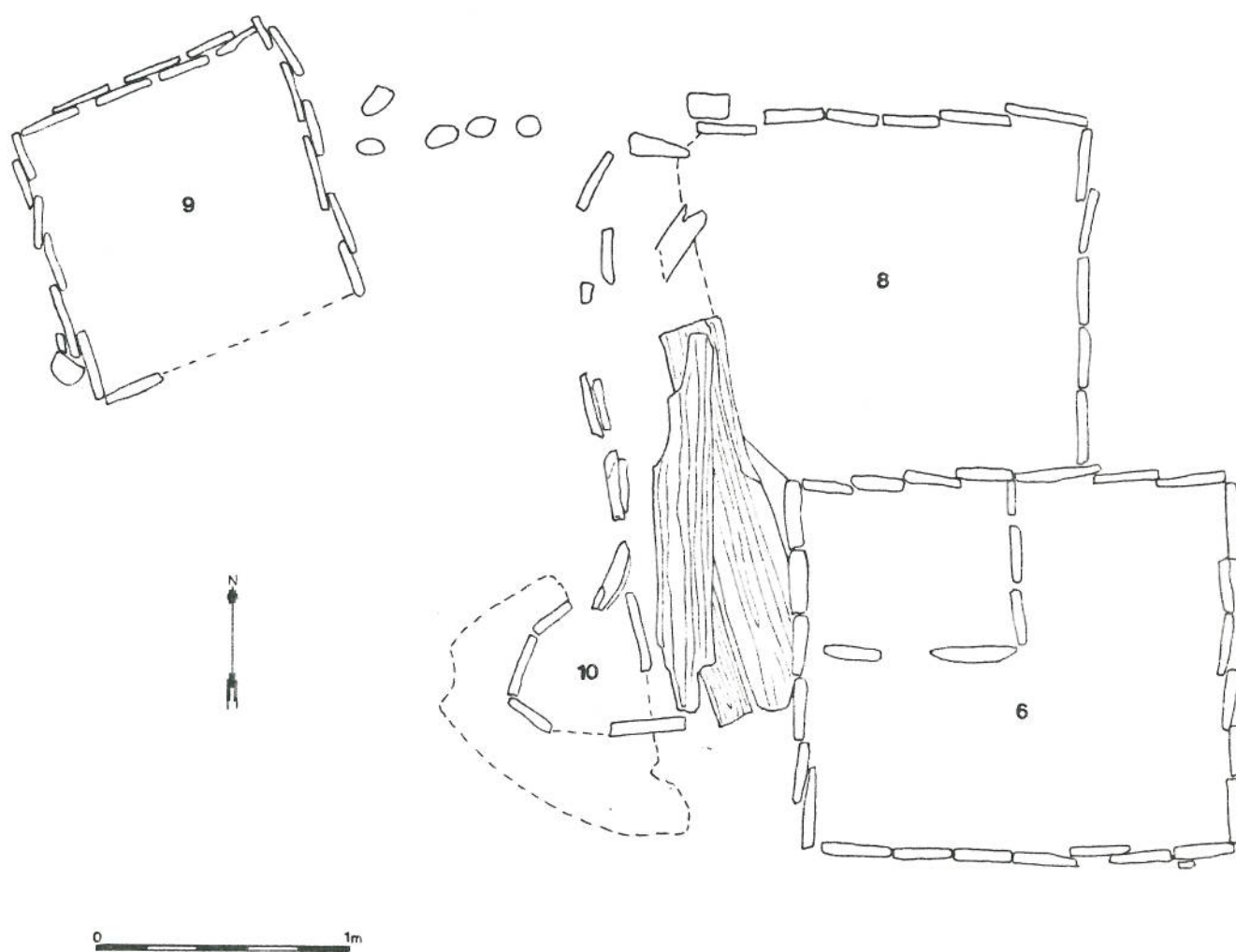

Fig 22.
Kv Stadsmäklaren 1-3. Planritning. Område I.
Avfallsbingarna 6, 8, 9, och 10.

BINGE 8

Väster om och i Binge 6 påträffades ytterligare en bing, Binge 8. (Fig 1) Den hade måtten 2m (v-ö) x 1.4m (n-s). Bingens översta topp påträffades på nivå + 13.4m. Den hade samma konstruktion som Binge 6. (Fig 19-22)

Bingens innehåll kunde avläsas i tydliga lager:

Botten bestod av steril lera. Ovanpå denna fanns två olika lerlager. I väster var lerans konsistens torr och smulig, medan den i öster hade infällningar av svarta streck. Båda lerlagren var på sitt tjockaste ställe 0.30m. På dessa båda lerlager vilade ännu ett lerlager. Detta innehöll mycket torv och flismaterial och var också 0.30m som tjockast. I den östra delen låg en stock. Ovanpå lagret låg ett kulturlager som var 0.15m som tjockast. I mitten fanns en störning av ett ytterligare lerlager, 0.35m. Det översta lagret var 0.20m tjockt och innehöll sotblandad jord med inslag av träflis. Här låg också en bräda. Själva bingen var täckt med ett tiotal 0.5-1m stora stenar. (Fig 23)

Förutom avfall och latrin innehöll bingen en stor koncentration av fönsterglas varav några bitar hade målade figurer. Glaset låg i bingens sydvästra hörne. Förövrigt hittades rödgods, fajans, kritpipor, en kniv med skaft. Där fanns också organiskt material som en träspade, delar av trätallrikar, delar av tunnor samt ett antal textilfragment. Bland djurbens materialet fanns blandade småben, fågel- och fiskben samt ett hundkranium och en spädgris.

Tidigaste datering: 1600-talets första hälft.

Exempel ur föremålsmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

Liten invändigt glaserad trebensgryta

Större glaserad trebensgryta

Fajans:

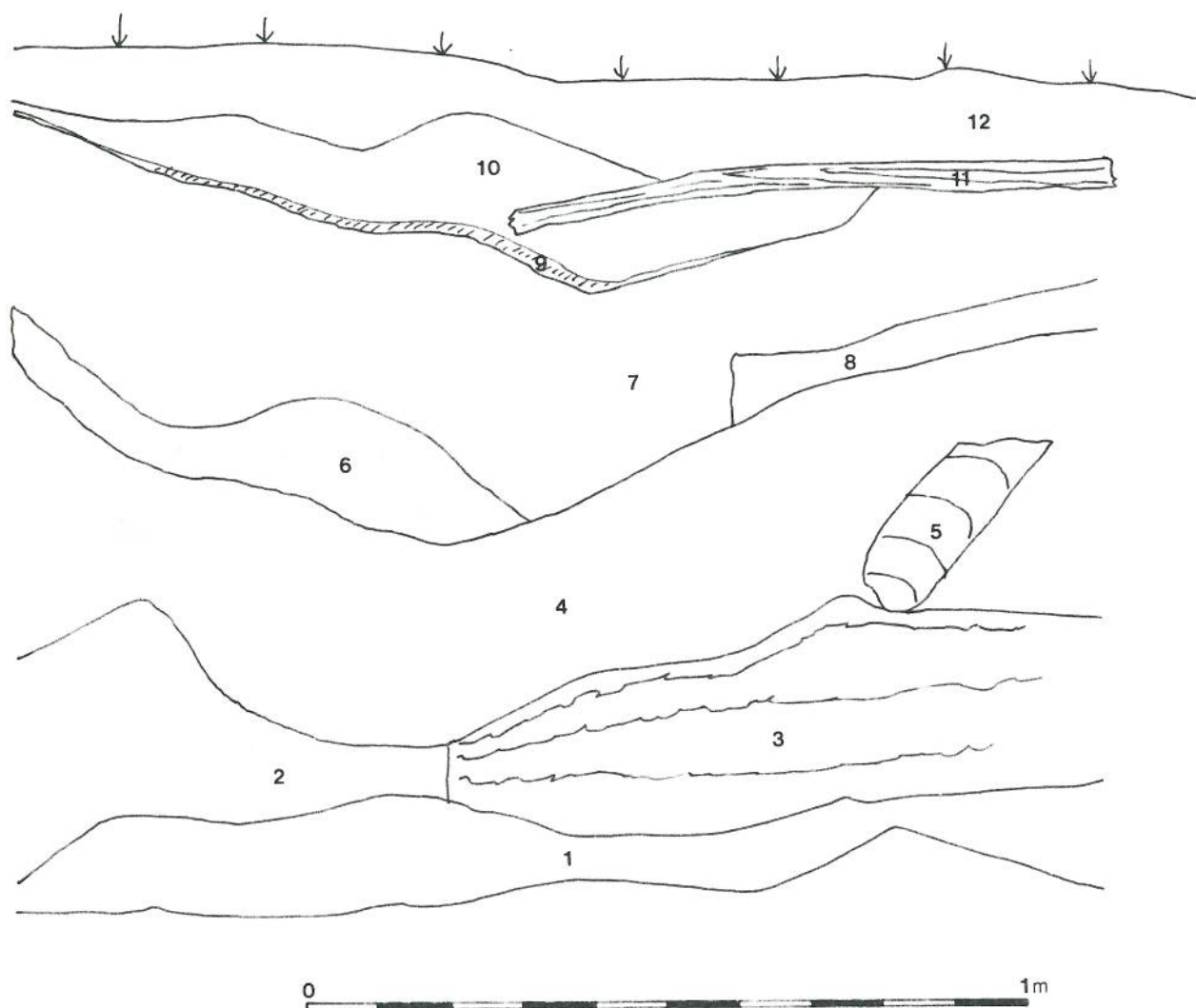
Polykroma skärvor från 1600-talets första hälft, med blyglasyr på undersidan och bred fotring, samt tnnglasyr på ovansidan.

Glas:

Flera bitar med målat fönsterglas föreställande änglar och fåglar samt text på tyska (?).

BINGE 9

Denna bing var till konstruktionen av ett annorlunda slag än de som tidigare har beskrivits. (Fig 1) Den hade botten av brädor vilket de övriga saknade. Väggarna var

Lagerföljd:

1. Lera
2. Smulig lera
3. Svartrandig lera
4. Lera i torv och träflis
5. Bit av en stock
6. Kulturlager
7. Påförd lera
8. Kulturlager
9. Sotfärgad jord
10. Träflis och sotfärgad jord
11. Planka
12. Kulturlager

Fig 23.

Kv Stadsmäklaren 1-3. Område I. Binge 8. Profil mot söder.

uppbbyggda av 0.20 x 0.30m breda brädor som var 0.25m tjocka. De hade stående slagits ner i marken och gick omlott. Bingens mått var 1.17m (v-ö) x 1.09m (n-s) och var drygt 1m djup. Konstruktionen hölls samman av två hammarband. Ett i botten och ett lite högre upp.
(Fig 22, 24)

Fyllningen bestod av avfall - latrin uppblandad med lerjord, träbitar och träflis. Mot botten hade fyllningen en mer grymig konsistens. På bottenbrädorna låg en tunn botten. I fyllningen fanns också trästycken, som troligtvis har rasat ner från konstruktionen ovan mark. Förutom flera trälock innehöll bingen sparsamt med fynd; några skärvor rödgods, fajans, kritpipor, fönsterglas, samt några bitar avsågade mellanfotsben.

Tidigaste datering: 1600-tal

Exempel ur föremålsmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

Ett invändigt glaserat fat

Ett invändigt glaserat fat med rullstämpeldekoration av 1600-talstyp

Fajans:

Enstaka blåvita skärvor.

BINGE 10

På nivå + 14.06 påträffades toppen av en träkonstruktion av en trekants form. (Fig 1, 22) Dess södra del var 0.65m bred och dess västra del 0.43m. Innehållet var tämligen rikligt. Där fanns skärvor av rödgods, glas, kritpipsdelar, fönsterglas samt djurben. Innehållet i den övre delen bestod av lerblandad jord, medan innehållet mot botten blev allt mer gryningare.

Vid genomgrävningen visade det sig att konstruktionen tillhörde det sydvästra hörnet till Binge 8.

Tidigaste datering: Tidigt 1600-tal.

Exempel ur föremålsmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

Invändigt glaserad trebenspanna

Invändigt glaserat fat

Invändigt glaserad trebensgryta

Fajans:

Skärva med blyglaserad undersida från 1600-talets första hälft.

Kritpipa:

1615-1630 av holländsk typ

Fig 24. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren 1-3. Avfallsbinge 9. Foto mot norr.

Fig 25. Foto: Lars Noord
Kv Stadsmäklaren. Avfallsbinge 11. Foto mot norr.

acc nr 94-174-13-14

OMRÅDE K

Område K var täckt av en betongplatta, 6x3.5m, i vilken det fanns en avloppsbrunn. (Fig 1) Plattan låg på nivån +13.84. Under plattan fanns ett c:a 0.30m tjockt kultur-lager.
Vid genomgrävning med maskin påträffades en avfallsbinge, Binge 11.

BINGE 11

Bingen hade måtten 1.60 x 1.55m och var 1.70m djup. (Fig 1, 25) Den var konstruerad av 0.19 - 0.24m och 0.02-0.03m tjocka stående brädor som slagits ner tätt intill varandra. C:a 0.22m från bingens överkant, fanns en konstruktion av korslagda stockar som avdelade bingen i fyra fack. I bingens översta lager fanns rikligt med fynd av rödgods - krukor, krus, fat, pottor och trebensgrytor. Där fanns också skärvor av fajansföremål, både polykroma och blåvita fat. Förövrigt fanns kritpipor, fönster-, butelj- och flaskglas. Av metall fanns: fingerborgar, knappar klädda med tråd, ett miniatyrfat, och en kvinnofigur klädd i 1600-tals dräkt.

I bingens nordvästra hörne fanns mängder av musselskal samt något grönärgat material som var starkt stinkande. I bingen fanns också stora mängder av fröer, kärnor samt djurben.

Tidigaste datering: 1600-talets mitt.

Exempel ur föremålsmaterialet:

Blyglaserat rödgods:

In- och utvändigt glaserade hornmålade fat av 1660-tals-typ

Invändigt glaserade trebensgrytor

Grönglaserat fat

Invändigt glaserade pottor

Ett litet glaserat krus med öron

In- och utvändigt glaserade skålar

Invändigt glaserad kruka

Diverse skärvor från krukor och skålar.

Fajans:

Fat med blyglaserad undersida med tennglaserad översida och blå dekor och bred fotring av 1600-talstyp. Vita tennglaserade fat både in- och utvändigt utan fotring av 1700-talstyp. Vita in-och utvändigt tennglaserade fat, med polykrom dekor i mittfältet t ex en man i ett landskap, en fågel i vass m fl, utan fotring, av 1700-talstyp. Vita in- och utvändigt tennglaserade fat med blå dekor av ranka och devis i mittfältet, utan fotring av 1700-talstyp. Hög in-och utvändigt tennglaserad vas med blådekor föreställande fåglar, fjärilar och blommor. In- och utvändigt tennglaserade koppar och fat med blå dekor.

UNDERSÖKNINGSRESULTATEN

Bebyggelsen

När det gäller bebyggelsens läge och utformning gav utgrävningen sparsamt med resultat. Inga tydliga lämningar efter bostäder och uthus som vanligtvis påträffas i Göteborg. Visserligen påträffades fragmentariska rester av trä i områdena A-G, men deras funktion är svår att tolka. I områdena B, E, och G fanns trärester i flera lager. (Fig 26)

Anledningen till att det fanns så lite trä bevarat kan ha sin förklaring i att markförhållandena och därmed bevaringsförhållandena är olika i kvarteret Stadsmäklaren och i stadsdelen Västra Nordstaden, där man hittar välbevarade byggnadskonstruktioner. I denna stadsdel ligger den ursprungliga markytan 0.5-1m ovan dagens vattennivå, medan den ursprungliga markytan i kvarteret Stadsmäklaren ligger 2,5- 3m högre. Det är alltså mycket torrare i detta kvarter och därför försvinner trämateriallet lättare.

Det var bara trämaterialiet i avfallsbingarna som hade klarat sig mycket bra och det berodde på att de var nergrävda i den sterila leran.

Av de få bevarade resterna kan man ändå tolka dem som att de har tillhört någon form av bebyggelse. Från skriftligt källmaterial finns det uppgifter om att det på tomterna skall ha funnits byggnader både på 1600-och 1700-talen. Från tidigare undersökningar på andra tomter i staden vet man nu att 1600-talsbyggnaderna brukade ligga med ena gavelsidan ut åt gatan. Eventuellt kan man koppla samman träresterna i område A och B, som om de kan ha tillhört ett hus som har legat med gaveln ut mot Kungsgatan. Vidare kan träresterna i område C och E ha tillhört en byggnad som har haft gaveln ut mot Magasinsgatan, liksom träresterna i område D och F kan ha tillhört en byggnad som har legat intill mot Magasinsgatan på samma vis. I område G hittades också trärester vilka också kan ha tillhört en byggnad med gaveln mot Magasinsgatan.

Det är dock viktigt att understryka att ovan är tolkningar på ett mycket magert material. Några tydliga daterande brandlager fanns ej att finna.

Kosthåll

När man vill ha svar på frågor angående kosthåll och hushållsekonomi är det i avfallsbingarna man skall undersöka. För att få mer uttömmande svar togs flera jordprover. Tyvärr är dessa ännu inte analyserade, men vissa iakttagelser i fält har gjorts.

I avfallsbingarna förekommer många olika typer av djurben som nötboskap, får, svin, fågel och fisk. Eftersom det

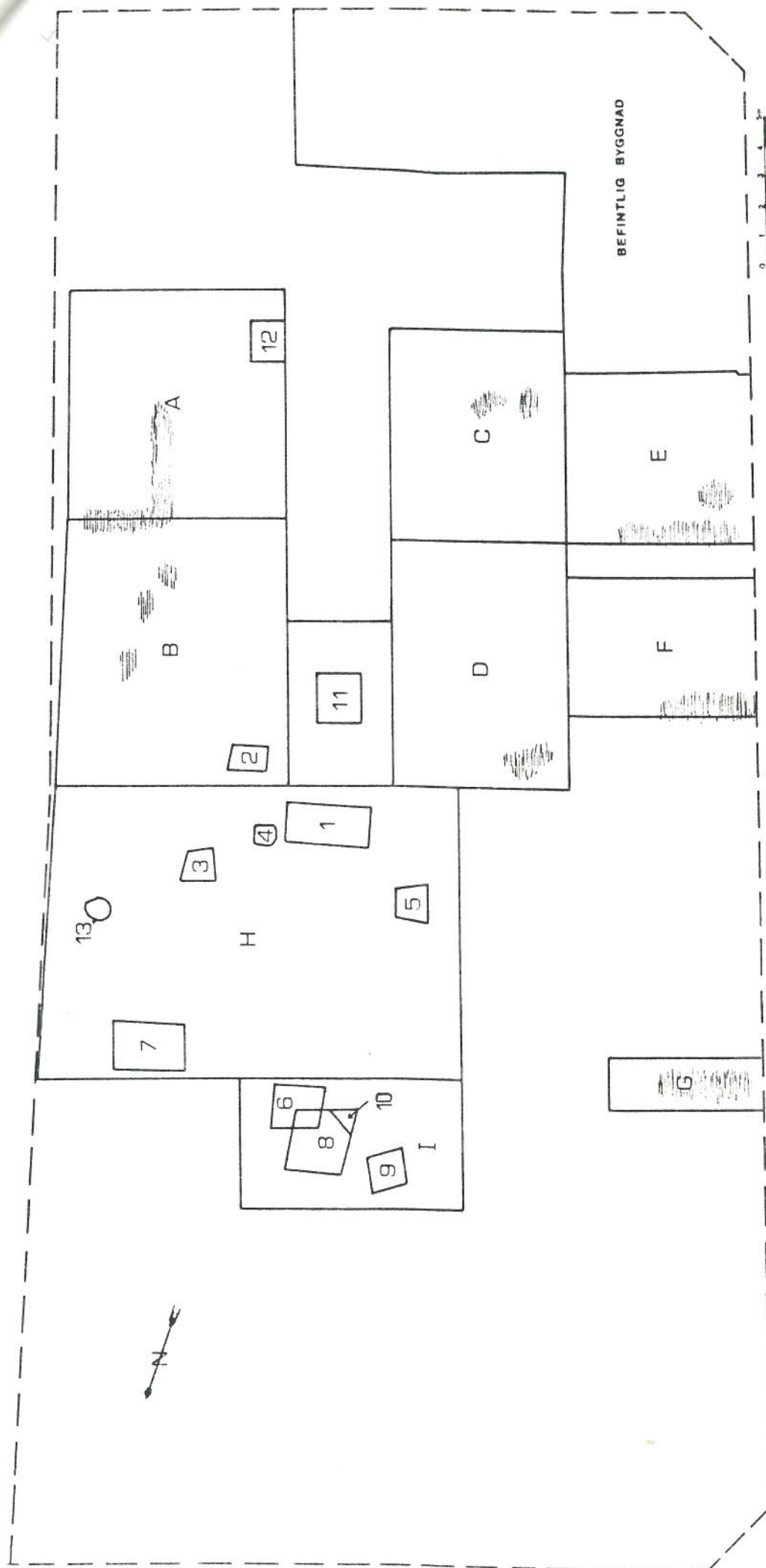

Fig 26.
Kv Stadsmäklaren 1-3. Översiktsplan med trärester
markerade.

Trärester

förekommer olika sorters ben kan man tolka det som om man har ätit olika delar av djuren. I bingarna fanns också musslor, delar av skaldjur liksom växtdelar, nötter och kärnor, tex körsbär, plommon och vindruvor.

Sanitära förhållanden

När det gäller saniteära förhållanden verkar det som om man har slängt av fall på öppna ytor, men det är i avfallsbingarna som de koncentrerade mängderna finns. Det var i slutet av 1600-talet som man började att anlägga avfallsbingar inne på gårdarna. I kvarteret Stadsmäklaren bestod de av stående plank som slagits ner i leran. Den största bingen hade måtten 3 x 1.4m och var 1.5m djup, Binge 1. Avfallsbingarna tömdes ibland. Därför kan innehållet ibland vara väldigt omrört. Ibland har delar av bingarna används som avträden. Vid utgrävningarna påträffades två avfallsbingar som till största delen har använts som avträden. Binge 9 verkar nästan uteslutande varit ett sådant av innehållets konsistens och växtdelarna och mossan att döma. I botten av denna binge som också hade trägolv fanns botten av en tunna. Förövrigt fanns få föremål i innehållet. Binge 5 har också varit ett avtråde. I denna fanns det en hel tunna kvar. Vid någon annan period har avträdet använts för annat avfall.

Binge 4 och Binge 13 saknade träkonstruktion. De kan vara rester av avträden, men de kan också vara avfallsgropar. Det är endast bottenskiktet av dessa som fanns kvar vid utgrävningen.

Av innehållet i bingarna att döma verkar det som de någon gång delvis har fungerat som avtråde, kanske med någon överbyggnad på en del av bingen. Exempel på en sådan konstruktion kan Binge 11 vara.

Odling på bakgårdarna

Eftersom jordproverna ännu inte är bearbetade kan det inte ges något svar på frågan om vad som odlades på bakgårdarna.

Föremålen

De uppgrävda föremålen var av samma art som är brukligt att hitta vid stadsgrävningar i Göteborg: rödgods, fajans, ostindiskt porslin, kritpipor, glas mm. En nyhet var ett kruthorn med trälor och blykolor, fönsterglas med målade figurer och en figuren 1600-talskvinna av någon mjuk metall - blylegering.

Yrkesverksamheter

Genom det skriftliga källmaterialet finns det uppgifter om att glasmästare, gipsmakare, guldsmed, smeder, och bryggare har varit ägare till tomterna i kvarteret. Vid undersökningen var det intressant att undersöka om det fanns några lämningar efter deras verksamhet på tomterna.

Glasmästare

I område A skall det ha varit glasmästare som har ägt tomten under 1600-och 1700-talet. Vid utgrävningen påträffades stora mängder av skärvor både av använt och oanvänt fönsterglas över hela området. Det fanns också en koncentration i områdets sydvästra del. I Binge 2 i område B hittades 8,5 kg fönsterglas. Skärvor som till största delen verkar vara oanvänt. I vissa av dem fanns spår av glasmästarens tillskärningar - rispor. Troligtvis har de framgrävda skärvorna tillhört glasmästarens verksamhet. I Binge 2 hittades också målat fönsterglas med figurer och text (?).

Läderhantverk?

På samma tomt, glasmästartomten, i område B hittades mängder av klipprester av läder som fanns utspridda över hela området. Fynden vittnar i sig att det har förekommit någon form av verksamhet, men klippresterna är så små att det utan specialstudier är svårt att säga vad det egentligen är.

Kammakeri?

I område G hittades ett tiotal delar till benkammar. Några av dem var endast tillsågade och påbörjade. Av dessa fynd kan man inte påstå att det har varit ett kammakeri på platsen. Men det är en möjlighet.

Ytterligare spår av verksamhet har inte påträffats. Därför finns det inget svar på frågorna om gipsmakarens, smedernas, bryggarnas och guldsmedens verksamheter. Stora delar av kvarterets norra del är förstörda av schaktningar för källare till 1800-tals hus. Kanske fanns svaren på frågorna här. Det kommer vi aldrig att få reda på.

SAMMANFATTNING

Med anledning av planerad nybyggnation på ovan nämnda tomter, gjorde Göteborgs arkeologiska museum en arkeologisk undersökning. Ett c:a 300 kvm stort område med 0.50-0.75m tjocka kulturlager undersöktes. Detta resulterade i 12 avfallsbingar, några avfallsgropar, fragmentariska byggnadsrester samt ursprungliga markytor.

Några av avfallsbingarna var redan tömda på sitt innehåll. De övriga innehöll bl a keramik, glas - några med målade figurer, textilier, metall, djurben samt mycket makrofossilt material. Byggnadsresterna bestod av fragment av stockar, stolpar och plankor.

Spår av hantverk på tomterna kan med största sannolikhet hänföras till glasmästeri - tillskärning av glastrutor. Rester av läderspill - typ klipprester och delar till kammar kan tyda på hantverk, men är mycket osäkert.

De funna föremålen och träkonstruktionerna dateras till tidigt 1600-tal och 1700-tal.

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
innerstad - rapport.

Redaktion:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt
Redigering:	Eva Jönsson Kihlberg
Foto:	Lars Noord, där inget annat anges
Teckningar och renritning:	Ferenc Schwetz
Utskrift och montering:	Inger Redebratt
Lay out:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt

De arkeologiska fynden och övrigt undersökningsmaterial
förvaras på Göteborgs historiska museum.

Göteborgs arkeologiska museum i maj 1988

FYNDTABELL

58 kv Stadsmäklaren 1-3
Slutundersökning 1986

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS	A/1		1800	>50	>50	Flera hornmålade av 1600-talstyp.
STENGODS	A/1		50	4	4	Blått-brunt, 2 Wersterwald 1650 --
FAJANS	A/1		150	15	15	Flera polykroma, 1600-talets 1:a hälft.
KRITPIPA	A/1		225		50	5 holkar; 1630 - 60, Holl. 1665 - 90, Holl., tudorros.
JÄRN	A/1		300	20	20	Mest spik.
ÖVRIG METALL	A/1		1700	5	2	Slagg? Blyspröjs.
GLAS	A/1		1400	>50		1 kg fönsterglas, 1 butelj.
DJURBEN	A/1		5600	X	X	
RÖDGODS	A/genomgrävning		2650			
SVARTGODS	A/genomgrävning		10	1	1	1 Westerwald, brunt, blågrått.
STENGODS	A/genomgrävning		100	3	6	Några polykroma, 1600-talets 1:a hälft.
FAJANS	A/genomgrävning		400	25	25	Blåvitt.
OSTINDISKT	A/genomgrävning		25	3	3	
PORSLIN	A/genomgrävning		5	1	1	Recent
ÖVRIGT	A/genomgrävning					
PORSLIN	A/genomgrävning		200		41	2 holkar, 1 1600-tal, engelsk
KRITPIPA	A/genomgrävning		125	10	10	Spikar
JÄRN	A/genomgrävning		1100			Mest fönsterglas
GLAS	A/genomgrävning		1900	X	X	
DJURBEN	A/genomgrävning		75	1	1	Bearb. krita.
ÖVRIGT	A/genomgrävning					

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS	A/Binge	12	50	4	4	Blåvitt
FAJANS	A/Binge	12	100	5	8	Blåvitt, polykrom.
OSTINDISKT PORSLIN	A/Binge	12	250		10	Skaft.
KRITPIPA	A/Binge	12	25	4	4	Mest spik.
JÄRN	A/Binge	12	150	10	10	Blytråd?
ÖVR METALL	A/Binge	12	X	1	1	250 gr buteljglas, 4 kg rastat fönster- glas.
GLAS	A/Binge	12	4500			Konservering
LÄDER	A/Binge	12			X	Konservering (tunnband)
TRÄ	A/Binge	12			X	Konservering (filtbit, textil)
TEXTIL	A/Binge	12			X	Hummerklor
DJURBEN	A/Binge	12	2500	X	X	Flera 1600-talstyp med rullstämpeldecor samt hornmåleri.
ÖVRIGT	A/Binge	12	75			Grönglaserad.
RÖDGODS	B/1		1250	<50		Brunt, blågrått
VITGODS	B/1		10	1	1	Någon polykrom, 1600-talets 1:a hälft.
STENGODS	B/1		50	2	2	Polykrom
FAJANS	B/1		200	21	21	4 holkar, 1630 - 60, holländsk.
OSTINDISKT PORSLIN	B/1		10	3	3	
KRITPIPA	B/1		125		23	

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR: LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
JÄRN	B/1	300	<20		Mest spikar.
GLAS	B/1	650	<50		Butelj-, drinks- och fönsterglas
LÄDER	B/1			X	Konservering (Mycket läderspill).
TRÄ	B/1			X	Konservering
DJURBEN	B/1	7700	X	X	Konservering (Näverbitar)
RÖDGODS	B/genomgrävning	2775	<50		
FAJANS	B/genomgrävning	450	<20	39	1600-talets 1:a hälft, 1700-tal.
KRITPIPA	B/genomgrävning	175	43		
KAKEL	B/genomgrävning	50	1	1	Svartglaserad.
JÄRN	B/genomgrävning	400	<20		Klumpar, spik.
GLAS	B/genomgrävning	800	<50		Mest fönsterglas.
DJURBEN	B/genomgrävning	3500	X	X	
ÖVRIGT	B/genomgrävning	500	1	3	Glaserat golvkakel
RÖDGODS	B/Binge 2	1500	<50		1 trebensgryta, fat, 1600-talstyp, hornmåleri.
VITGODS	B/Binge 2	225	1	6	Grönglaserad.
STENGODS	B/Binge 2	50	1	1	Brunt.
FAJANS	B/Binge 2	1000	10	29	Vitt stort fat, blåvita.
OSTINDISKT PORSLIN	B/Binge 2	50	3	3	Blåvitt

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
ÖVR PORSLIN	B/Binge 2		5	1	2	Blått
KRITPIPA	B/Binge 2		125	21	21	4 holkar, 1675 tudorros - Holl.
JÄRN	B/Binge 2		100	4	4	Spikar.
ÖVR METALL	B/Binge 2		1200	4	4	Slagg, blyspröjs.
GLAS	B/Binge 2		Kollas			8500 fönsterglas, butelj-, målat glas.
LÄDER	B/Binge 2				X	Konservering (blandat)
TRÄ	B/Binge 2				X	Konservering (träbit)
DJURBEN	B/Binge 2		4400	X	X	
RÖDGODS	D		300	10	14	Hornmålad pipleredekor, 1660-talstyp.
STENGODS	D		150	1	2	Gråbrunt, blått.
JÄRN	D		75	6	6	Spik.
GLAS	D		100	20	20	Blandat.
RÖDGODS	D/1		200	9	9	Hornmåleri av 1600-talstyp.
STENGODS	D/1		175	1	2	Grått-vitt-blått.
FAJANS	D/1		10	2	2	Blåvitt.
KRITPIPA	D/1		25	3	3	Skaft.
JÄRN	D/1		50	5	5	Spikar.
GLAS	D/1		75	<20		Mest fönster.
DJURBEN	D/1		600	X	X	
RÖDGODS	D/genomgrävning		150	3	4	

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
STENGODS	D/	genomgrävning	5	1	1	Blåvitt.
JÄRN	D/	genomgrävning	5	1	1	Spik.
GLAS	D/	genomgrävning	50	3	3	Butelj.
RÖDGODS	E/1		4500	<50		1600-tals hornmåleri, 1700-tal skrafitti.
VITGODS	E/1		10	1	1	Brunt.
STENGODS	E/1		125	5	7	Brunt. blågrått.
FAJANS	E/1		375	<40		1600-talets 1:a hälft.
OSTINDISKT PORSLIN	E/1		50	1	1	Blåvitt.
KRITPIPA	E/1		550	<50		4 holkar 1635 - 1685. Tudor Holl. 1700-tal, polerad, "-
JÄRN	E/1		1850	<50		Hästska, spikar m m.
ÖVR METALL	E/1		1200			Slagg.
GLAS	E/1		500	<50		Mest fönster, rennare.
DJURBEN	E/1		11800	X	X	
RÖDGODS	E/	genomgrävning	250	10	10	Del av silfat.
VITGODS	E/	genomgrävning	50	1	2	Gult.
FAJANS	E/	genomgrävning	25	3	3	Vitt, blåvitt.
KRITPIPA	E/	genomgrävning	50	4	4	2 holkar.
KAKEL	E/	genomgrävning	150	1	1	Svartglaserat.
JÄRN	E/	genomgrävning	50	3	3	Spikar.

FYNDIABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
GLAS	E/genomgrävning		50	10	10	Mest fönsterglas.
DJURBEN	E/genomgrävning		2000	X	X	
RÖDGODS	F/1		700	<20		
SVARTGODS	F/1		50	1	1	Grovt gods.
FAJANS	F/1		50	6	6	Vitt, blåvitt.
OSTINDISKI PORSLIN	F/1		5	1	1	Blåvitt.
KRITPIPA	F/1		50		10	Skaft.
JÄRN	F/1		50	1	1	Spik.
GLAS	F/1		75	<20		Mest fönster, 1 del remmare. Konservering (kilar).
TRÄ					2	
DJURBEN	F/1		2400	X	X	
RÖDGODS	F/2 (genomgrävn)		300	17	17	
FAJANS	F/2 (genomgrävn)		10	1	1	Polykrom.
KRITPIPA	F/2 (genomgrävn)		10	2	2	Skaft.
JÄRN	F/2 (genomgrävn)		50	3	3	Spik.
GLAS	F/2 (genomgrävn)		5	1	1	Fönster.
DJURBEN	F/2 (genomgrävn)		800	X	X	
RÖDGODS	F/3 (genomgrävn)		175	5	5	
KRITPIPA	F/3 (genomgrävn)		10	2	2	Skaft.

FYNDIABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 Slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS		G/1	100	7	7	
OSTINDISKT PORSLIN		G/1	25	5	5	Blåvitt.
KAKEL		G/1	50	1	1	Svartglaserat.
BENFÖREMÅL		G/1	350	10	10	Bearbetat ben till kammar?
DJURBEN		G/1	800	X	X	
RÖDGODS		Binge 1	150	4	4	
ÖVR PORSLIN		Binge 1	5	1	1	Vitt.
KRITPIPA		Binge 1	50	3	3	Skaft.
TEGEL		Binge 1	75	1	1	Svartglaserat taktegel.
DJURBEN		Binge 1	200	X	X	
RÖDGODS		Binge 3	50	2	2	
FAJANS		Binge 3	25	3	3	Blåvitt, polykrom.
KRITPIPA		Binge 3	75	6	7	5 holkar, 1600-talstyp.
GLAS		Binge 3	50		6	Fönster.
LÄDER		Binge 3	5		2	Konservering (skofragment).
DJURBEN		Binge 3	1200	X	X	
TRÄ		Binge 4			X	Konservering
DJURBEN		Binge 4	200	X	X	
RÖDGODS		Binge 5	1100	31	42	1700-tals.

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
VITGODS	Binge 5		200	4	9	
STENGODS	Binge 5		25		2	
FAJANS	Binge 5		250	7	9	1600 - 1700-tals.
OSTINDISKT PORSLIN	Binge 5		150	4	14	
KRITPIPA	Binge 5		125	2	23	1635 - 65.
KAKEL	Binge 5		50		1	
JÄRN	Binge 5		200	14	15	
GLAS	Binge 5		1750		<50	Blandat.
TRÄ	Binge 5				X	Konservering (Omvirade pinnar, laggat kärl, tunnbotten, trälock, tunnstav).
DJURBEN	Binge 5		2000	X	X	
ÖVRIGT	Binge 5		5	1	1	Ostron.
FAJANS	Binge 7		75	2	2	Blåvitt.
KRITPIPA	Binge 7		10	2	2	Skaft.
RÖDGODS	1		2450	<50		
FAJANS	1		125	10	12	Blåvitt, polykrom, lila.
OSTINDISKT PORSLIN	1		25	1	1	Blåvitt - brunt.
ÖVR PORSLIN	1		5	1	1	Vitt.
KRITPIPA	1		125		26	2 holkar.

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
JÄRN	1		200	8	8	Spikar.
GLAS	1		100		15	Fönster.
DJURBEN	1		800	X	X	
RÖDGODS	Binge 6		1500	<20		1700-tals.
FAJANS	Binge 6		650	15		Blåvitt, lila.
KRITPIPA	Binge 6		50		8	1 holk.
KAKEL	Binge 6		150	2	2	Recent.
TEGEL	Binge 6		850	1	1	Gult tegel.
JÄRN	Binge 6		?		1	Mynt eller medaljong?
ÖVR METALL	Binge 6		X	<50		Blykolor.
GLAS	Binge 6		2150	<50		Blått glas bl a en hel flaska, fönster.
TRÄ	Binge 6				X	Konservering (träpinnar, kruthorn, lock)
BENFÖREMÅL	Binge 6				1	Konservering (kruthorn).
DJURBEN	Binge 6		700	X	X	
ÖVRIGT	Binge 6		5	1	1	Snäckskal.
RÖDGODS	Binge 8		625	12	15	
STENGODS	Binge 8		50	1	1	Brunt.
FAJANS	Binge 8		100	5	5	Blåvitt, polykrom.
KRITPIPA	Binge 8		50	5	5	1 holk.
JÄRN	Binge 8		150	5	6	Kniv med skaft, spikar m m.

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR: LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
GLAS	Binge 8	1200	<50		Flera målade fönsterglas.
LÄDER	Binge 8			X	Konservering (läderspill).
TRÄ	Binge 8			X	Konservering (delar av tallrik, träspade, tunn del m m).
TEXTIL	Binge 8			X	Konservering (flera olika).
DJURBEN	Binge 8	1000	X	X	Spädgris.
ÖVRIGT	Binge 8	100			Hummerklor.
RÖDGODS	Binge 9	200	6	6	
FAJANS	Binge 9	50	3	3	Blåvitt.
KRITPIPA	Binge 9	25	2	2	1 holk, 1600-tal?
JÄRN	Binge 9	250	7	7	1 spik, 6 klumpar.
GLAS	Binge 9	50		8	Fönsterglas.
TRÄ	Binge 9			X	Konservering (flera trälock).
DJURBEN	Binge 9	600	X	X	
RÖDGODS	Binge 10	900		20	
SVARTGODS	Binge 10	150		2	
STENGODS	Binge 10	25	1	1	Vitt.
KRITPIPA	Binge 10	25	2	2	1 holk, 1615 - 30.
JÄRN	Binge 10	100	1	1	Spets, klump.
GLAS	Binge 10	375			Fönsterglas.
DJURBEN	Binge 10	1100	X	X	

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 Slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
ÖVRIGT		Binge 10	50			Hummerklo.
RÖDGODS		Mellan bingarna 6, 8, 10	175	1	1	
STENGODS		Mellan bingarna 6, 8, 10	5	1	1	Blågrått.
KRITPIPA		Mellan bingarna 6, 8, 10	5	1	1	Skaft.
GLAS		Mellan bingarna 6, 8, 10	125	<20		Fönsterglas.
LÄDER		Mellan bingarna 6, 8, 10			X	Konservering (läderspill).
TRÄ		Mellan bingarna 6, 8, 10			X	
DJURBEN		Mellan bingarna 6, 8, 10	1000	X	X	
RÖDGODS		Sammanblandning Binge 2 och 11	175	6	6	
FAJANS		Sammanblandning Binge 2 och 11	250	3	4	Vitt, blåvitt
KRITPIPA		Sammanblandning Binge 2 och 11	50		3	Skaft
GLAS		Sammanblandning Binge 2 och 11	375	<20		Fönsterglas.
DJURBEN		Sammanblandning Binge 2 och 11	500	X	X	

FYNDIABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR: LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
ÖVRIGT	Binge 10	50			
RÖDGODS	Mellan bingarna 6, 8, 10	175	1	1	Hummerklo.
STENGODS	Mellan bingarna 6, 8, 10	5	1	1	Blågrått.
KRITPIPA	Mellan bingarna 6, 8, 10	5	1	1	Skaft.
GLAS	Mellan bingarna 6, 8, 10	125	<20		Fönsterglas.
LÄDER	Mellan bingarna 6, 8, 10			X	Konservering (läderspill).
TRÄ	Mellan bingarna 6, 8, 10			X	
DJURBEN	Mellan bingarna 6, 8, 10	1000	X	X	
RÖDGODS	Sammanblandning Binge 2 och 11	175	6	6	
FAJANS	Sammanblandning Binge 2 och 11	250	3	4	Vitt, blåvitt
KRITPIPA	Sammanblandning Binge 2 och 11	50		3	Skaft
GLAS	Sammanblandning Binge 2 och 11	375	<20		Fönsterglas.
DJURBEN	Sammanblandning Binge 2 och 11	500	X	X	

STADSMÄKLAREN 1-3 slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS		Binge 11	9850	<50		Fat, krus, trebensgryta m m, 1600-tals.
VITGODS		Binge 11	50	1	2	Brun-gult.
STENGODS		Binge 11	75	1	1	Brunt.
FAJANS		Binge 11	4850	<50		Polykrom, blåvitt 1700 - 50.
OSTINDISKT PORSLIN		Binge 11	175	8	9	Skålar, brunt, blåvitt.
KRITPIPA		Binge 11	300		36	7 holkar, 1700-tal.
TEGEL		Binge 11	1600	4	4	Taktegel.
ÖVR METALL		Binge 11	150	11	11	Knappar, fingerborgar m m.
GLAS		Binge 11	4135		46	2150 g fönster, 2875 g butelj, 110 g flaska.
LÄDER		Binge 11			X	Konservering (blandat).
TRÄ		Binge 11			X	Konservering (pinnar, sked, del av skål)
TEXTIL		Binge 11			X	Konservering (rep).
MYNT		Binge 11	50	2	2	?
DJURBEN		Binge 11	1975	X	X	

FYNDTABELL

STADSMÄKLAREN 1-3 Slutundersökningen

FYNDSLAG	OMR:	LAGER	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS		TOTALT	33900			
SVARTGODS		"	210			
VITGODS		"				
STENGODS		"	8850			
FAJANS		"	9145			
OSTINDISKTT PORSLIN		"	460			
ÖVR PORSLIN		"	20			
KRITPIPA		"	2460			
KAKEL		"	450			
TEGEL		"	2525			
JÄRN		"	4405			
ÖVR METALL		"	4250			
GLAS		"	28200			
LÄDER		"	X			Konservering
TRÄ		"	X			Konservering
TEXTIL		"	X			Konservering
MYNT		"	X			Konservering
BENFÖREMÅL		"	c:a 1 kg			
DJURBEN		"	57700			
		TOTALT	153575			

